

Esimese klassi õpilased Merili Adler, Aigar Gurjanov, Hevenli Kaškin, Manivald Muuga, Emma-Liisa Salk, Remo Tammela, Maarja-Helena Veskimägi koos klassijuhataja Sirli Väara ja abiturientidega.

Töö ja koolirõõm alaku!

Tänavu alustas Tõstamaa koolis õpilaid seitse esimese klassi õpilast. Klassijuhataja austava ülesande sai õpetaja Sirli Väara. Koolimaja juba ootaski korrastatud õue ja läikima löödud ruumidega.

Pidulikult aktusel täna koolipäeva Mitt kõiki suveabilisi. Esinesid vanemate klasside õpilased ning tutvustati uusi tulijaid.

Eesti keelt hakkab õpetama Susanna Kuusik ning vene keelt Magdalena Spie-

wak Poolast. Noortega hakkab tegutsema Li-Andra Pärnaste.

Direktor soovis ka jõudu ning jaksu lastevanematele ja loodab koostööle kooli ja vanemate vahel. Vaid nii võib loota parimaid kasvatus- ja õppetulemusi.

Vallavanem rõhutas oma sõnavõtus samuti õpilase-õpetaja-lapsevanema koostöö tähtsust. Kuigi kool on väike, saab ka siin suurte tegude inimeseks kasvada.

Seda tõestas taas Liina Laasma, kes püs-

itas äsja odaviskes Eesti rekordi. Vallavanem tundis suurt uhkust, et Tõstamaa kooli vilistlased töötavad üle Eesti, jäädes aga ikkagi oma väikese valla kodanikeks ja patriootideks.

“Et tänapäeval saada tööd, peab olema hea haridus ja selleks on sinne kool suurepärane”, võttis Rõhu oma kõne kokku.

Palju koolirõõmu kõigile!

Tõstamaa Tuuled

JUHTKIRI

■ Kaunimat septembrit ei mäletagi! Milline päikesepaistus taamal kergelt kuldavale kasele! Palkseinad õhkavad õhtutunnil soojust ja kuum trepp mäletab keskpäevasoo- ja veel hilisööl. Hommikul kiiskavad valguses triljonid kastepiisad ämblikuvõrkude mustrites. Selline ilu ja küllus. Ainult märkama peab seda hetke, seda maailma, mille igapäevast kipub varjutama tundekirkuse.

Linnulaul ei lakka ka öösel, siis võtavad mõõtu haigrud järsemate hüüatustega. Tähistaevas on nii uhke oma trooniva Linnuteega, et katkestas telefonikõne sõbraga. Edasi räägime linnuteeliinil teine teiselpool merd. Sama taevas, samad mõtted, me mõistame üle kosmose sõnadetagi

Küllus valitseb aias ja metsas. Pihlakad lausa võrgutavad, et saaksid maitsva siirupina limpsi asemel joogi sees mürada. Lodjapuud on lookas punastest ja mahlastest marjakobaratest ning ootavad kannatlikult, et keegi ometigi nad õuntega patta pistaks. Võrratu marmelaad väikese vaevaga. Triiphoones uhkeldavad ja punnitavad värvilisi põski poolekilosel tomateid. Ontlikult on riulitel ravis kirevad hoidised. Purki on pistetud erinevad maitsed koos päikesekildudega.

Hoolsal maaharijal on salved juurikatest tulvil. Suurejooneline talvine söömaaeg võib alata.

Mida veel tahta? Rahu ja ligimesearmastust ja tervet mõistust. Lihtsalt on hea olla, kohe väga hea.

Ülle Tamm

Kaunid kodud kaunistava

Heakorrakonkursi korraldamine tähendas taaskord kahepäevast ringsõitu kogu Tõstamaa vallas. Püüdsime käia läbi kõik majapidamised, mis on jäänud silma varasematel aastatel ja samas otsisime ka uusi. Selleks tuli aegajalt keerata maha teedele, mis minule veel võõrad. Oligi vahva valaga tutvuda.

Kauni kodu otsimine on olnud alati väga meeldiv tegevus. Nii paljude korrastatud majapidamiste nägemine paneks ilmselt kõikidel silma särama. Lisaks kohtab tihti ka meeldivat pererahvast, kes lahkelt oma elamisega tutvuma kutsub.

Eriti meeldejääd oli tänavuaastane tohter Madise kodu külastus. Taolise majapidamise jaoks oleks meil vaja lausa eraldi kategooriat, milleks võiks olla näiteks „keskkonnasäästlik eramu“. Vihma-vee nutikas kogumine ning kasutamine WC tarbeks, taaskasutamine, põhjalik prügi sorteerimine ja biolagunevate jäätmete komposteerimine isehitatud kompostis. Mina keskkonnanõunikuna olin igatahes vaimustuses.

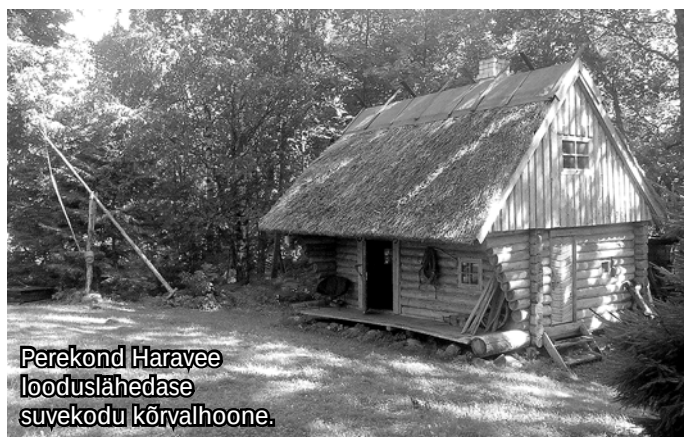
Kõige selle tipuks pakkus peremees meile teele kaasa kääru just ahjust tulnud iseküpsetatud leiba. Järgmisel suvel külastame Veskimäe pere kodu kohe kindlasti.

Kaunite kodude valimine läheb igal aastal aina keerulisemaks, kuna Tõstamaal on neid lihtsalt nii palju.

Selle üle on meil ainult hea meel.

Perekond Palusalu kodu.

Perekond Haravee looduslähedase suvekodu kõrvalhoone.

Tänavu osutusid võitjateks:

- ▶ perekond Palusalu kodu Seliste külas,
- ▶ perekond Jansoni kodu Tõstamaa alevikus,
- ▶ perekond Haravee looduslähedane suvekodu Kastna külas,
- ▶ Eha Kosenkraniuse ja Urmas Mändi roositalu Ermistu külas.

Äramärkimist väärivad paljude inimeste kodude ümbrused: Tõhela kandist Birgit Pere Nopli suvekodu, Reena Kruusmanni ja Peep Elismäe Mätta elamu, Aivi Raaviku Jaanimardi elamu.

Kastna kandis on jätkuvalt hooldatud Pressi pere Pirjumeetsa, Kristel Marjaku Uue-Rätsepa, perekond Vene Taltsi, Alo Randi Ranna 41, Epp-

TOIMETUS

Toimetaja: Ülle Tamm tel 505 5340,
küljendaja: Pille Paalam
Internet: www.tostamaa.ee

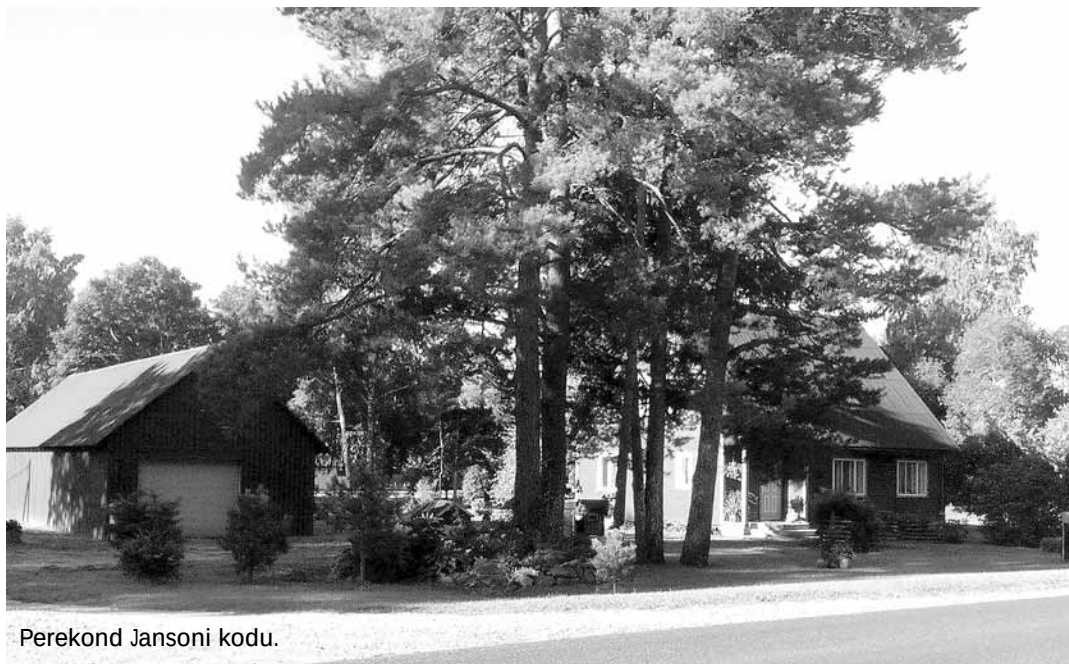
Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Teeristi pood,
Pootsi pood, Tõstamaa bensiinijaam.
Trükikoda: Hansaprint
Tiraaž: 425 tk

Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

NB! Toimetus ootab valimisreklaame
4. oktoobriks 2013

ad kodukanti

Perekond Jansoni kodu.

Roositalu tootmispõld.

Maria Kokamägi ja Jaak Arro Sepamaa, perekond Kaelepi Maantee, Sirje-Heidi ja Madis Suure Kasepõlde kodude ümbrused.

Lao külast jäi meelde Vilve ja Arne Reesi Kaapre talukompleks, Pootsist Asta ja Eeri Kivimaa Lauri talu, Selistest perekond Ranna Allika, Maarika Karotamme Tähekivi, Kavarust Elsa ja Udo Ranna Aadu, Helve ja Ants Lahe Tehvandi majapidamised.

Alevikust väärivad kiitust alati korrasolevad perekond Niine, perekond Blasenini, Enda Väli, Kai Tauruse,

Õie Orgi, perekond Räbuse, Liina Lippasaare, perekond Pärna, perekond Nurme, perekond Ääremaa, perekond Kriisa aiad.

Hea meel on ka teatada, et meie poolt 2012 tunnustatud Inga ja Marko Peetsalu looduslähedane suvekodu Selistes osutus tänavu maakonnas võitjaks ja pererahvas käis presidendi vastuvõtul. Önnitleme!

Soovime järgmiseks aastaks kodukorrasajatele jõudu!

Alo Tomson,
komisjoni liige

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Pangabussis!

Pangabussi peatused:

Tõstamaa
rahvamaja juures
kell 9.00–10.30
Varbla
kaupluse juures
kell 11.30–12.30

III ja IV kvartalis
19. septembril
3. ja 17. oktoobril

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.

Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfot Pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Hajaasustuse programmi taotlusvoor on avatud

Pärnu maavanem kuulutas 13.08.2013 korraldusega nr 415 avatuks hajaasustuse programmi 2013. aasta vooru alates 14. augustist 2013.

Programmi eesmärgiks on hajaasustusega maapiirkondades elavatele lastega peredele tagada head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades. Tõstamaa vald osaleb ka tänavuaastases hajaasustuse programmis.

Programmi toetusest moodustab 50% riigi raha ja 50% KOV raha. Toetuse suurus on kuni 6500 eurot projekti kohta. Taotleja omafinantseering peab moodustama vähemalt 1/3 projekti maksumusest.

Toetust saab taotleda hajaasustuspriirkondades asuvate majapidamiste jaoks veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ning autonoomsete elektrisüsteemide rajamiseks.

Programmi rakendatakse aastatel 2013-2014.

Programmi raames saavad taotlejaks olla füüsilised isikud, kes vastavad kõigile järgmistele nõuetele:

- ▶ taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult vähemalt taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist alates kuni toetuslepingu sõlmimiseni majapidamine, millele toetust taotletakse;

tust taotletakse;

- ▶ taotleja leibkonda kuulub vähemalt üks taotluse esitamise hetke seisuga kuni 18-aastane isik, kelle alaline elukoht on majapidamine, millele toetust taotletakse ning kelle elukoht rahvastikuregistri andmete kohaselt on katkematult vähemalt taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist alates kuni toetuslepingu sõlmimiseni majapidamine, millele toetust taotletakse;

- ▶ taotlejal ei tohi taotluse esitamise hetkel olla riiklike maksude osas maksuvõlgu, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.

Toetatavate tegevuste ja abikõlbulike kulude loetelu ning taotlemise tingimused on toodud regionaalministri 07.06.2013 käskkirjas nr 1-4/106 „Hajaasustuse programm“, mis on kättesaadav Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse veebilehel www.eas.ee ning Pärnu Maavalitsuse veebilehel www.parnu.maavalitsus.ee/et/projektid-ja-programmid

Programmdokumentide kehtestatud nõuetele vastavad taotlused koos lisadokumentidega tuleb esitada Tõstamaa vallavalitsusele hiljemalt 7. oktoobriks 2013.

Küsimuste korral pöörduge Tõstamaa valla arendus- ja keskkonnanõunik Alo Tomsoni poole, telefonil 449 6180.

Tõstamaa muuseum sai uued klaasvitriinid

□ Tõstamaa muuseum on tegutsenud mõisamaja ruumides juba 2006. aastast. Selle ajaga on muuseumisse annetatud ja laenatud kohalike ja kaugemate kantide inimeste poolt palju ajaloolise väärtusega esemeid, mida muuseumiruumes eksponeeritakse.

Seitsme aastaga on tekkinud vajadus leida kogunenud asjadele sobilik koht, kus neid eksponeerida. Tõstamaa mõisapreilide seltsing koostas projekti kahe klaasvitriini soetamiseks Pärnumaa Kohaliku Omaalgatuse Programmi läbi, mis toetas projekti 1250 euroga.

Klaasvitriinid valmistas OÜ Peegelklaas, mis on valmistanud väga mitmesuguseid klaastooteid paljudele muuseumidele ja ettevõtetele Eestis.

Üks vitriin on paigutatud muuseumi keldrisse ning teine mõisamaja kolmandale korrusele korstnasaali.

Tänu neile vitriinidele on muuseumil võimalik nüüd paremini eksponeerida neid esemeid, mida pole varem üldse välja pandud või turvalisuse huvides eksponeerinud vaid ajutiselt.

Liina Käär,
projektijuht

Valla hariduselu 325

Tõstamaa vallapäevad 2013 algasid valla hariduselu 325. aastapäeva tähistamisega.

Pidulik kontsert-aktus toimus Tõstamaa kooli ees. Enne piduliku osa algust sai iga soovija supikööki külastada ja infolauas ennast registreerida.

Aktusel oli tantsu, laulu, luulet ja ei puudunud ka direktori kõne, millele järgnes tänukirjade jagamine koostööpartneritele.

Sõna sai ka Forseliuse Seltsi esimees Madis Linnamägi. Peale seda täitus lava noortega, kes pealtvaatajatele võimusa kontserdi andsid.

Meeleoluka esinemisega astus ülesse vilistlaste ansambel REM+T². Öhtu peaesinejaks oli ansambel Kentukid. Kooli vilistlasi leidub ka selles ansamblis. Pidust kestis nii kaua, kuni rahvast jätkus ning südaööni oli võimalus ennast

registreerida mõisa infolauas. Kogu päeva vältel sai osaleda tasuta giidiekskursioonidel.

Laupäeval hommikul avati kooliüksed, et vilistlasi ja külalisi vastu võtta.

Kell 12 algas hariduskonverents, kus ettekannetega esinesid direktor Toomas Mitt, vallavanem Toomas Rõhu, õpetaja Mari Lühiste, Liina Käär ja Tõstamaa Keskkooli õpilased. Ettekannete teemadeks olid

kooli ja siinse piirkonna haridus- ja kultuurilugu.

Suur aastapäev lõppes endiste ja praeguste koolitöötajate vastuvõtuga kooli sööklas.

Korraldustiim jäi lõpptulemusega rahule ja tunneb, et üritus läks korda. Tõstamaa Keskkool võtab alati rõõmuga vastu nii vilistlasi kui ka külalisi.

Uute kohtumisteni!

Karoliine Kask, huvijuht

Tõstamaal on jälle võimalus taotleda ID-kaarti!

□ ID-kaardi taotlust saab esitada 24. septembril 2013 kell 10.00-11.00 Tõstamaa Rahvamajas

Taotlemiseks vajalikud dokumendid:

- ▶ taotlusankeet
- ▶ isikut tõendav dokument
- ▶ üks värvifoto mõõtmetega 40x50 mm
- ▶ riigilõivu (24,28 €, alla 15-aastased isikud, puudega isikud ja üldtingimustel vanaduspensionari ikka jõudnud isikud 6,39 €) tasumist tõendav dokument.

Sel päeval saab fotosid teha ja vastavat ankeeti täita kohapeal. Võtke kindlasti kaasa kehtiv isikuttõendav dokument! Riigilõivu palume eelnevalt tasuda internetipangas, postipangas või pangabussis.

Tasumine pangale ülekandega

Saaja nimi: Rahandusministeerium;

Saaja konto:

221023778606 (Swedbank) või 10220034796011 (SEB)

Viitenumber: 2900081994

Selgitus: märkige isiku nimi ja toimingi nimetus, mille eest riigilõivu tasuti.

Palume kindlasti eelnevalt registreerida vallavalitsuse telefonil 449 6180 või e-postile vald@tostamaa.ee.

Täpsemat infot kõikide dokumentide taotlemise (sh taotlemise võimaluste ja taotluse esitamise) kohta on võimalik saada Politsei- ja Piirivalveameti kodulehelt www.politsei.ee rubriigist teenused, e-posti aadressil teeninduskeskus@politsei.ee või infotelefonil 612 3000.

Noortevolikogu korrastas lauluväljakut

□ Tõstamaa noortevolikogu tahab olla aktiivne ja aidata valda nii kuidas suudab ja jaksab.

Seadsime juba kevadel enda ülesandeks midagi ette võtta lauluväljakuga, kuna seegi on üks vaatamisväärsus meie kodukohas.

Paar päeva enne jaanipäeva selle korda tegemise ka ette võtsime.

Suve alguses, 20. juunil, käisime noortevolikoguga lauluväljakut korrastamas. Kokku korjati nii oksa kui riisuti lehti. Puhastasime ja värvisime välikäimlat ning silla käsipuu sai uue metalltoru ja endise valge värvi asemele hoopis rohelise.

Siinkohal täname ka Tõstamaa Päästekomandot, kes käis varemalt oma vabast tahtest

laululava kõrval olevat võsa lõikamas.

Tegelikkuses ei ole meil mõtet selle koha korrastamisega lõppenud ning kui leidub keegi, kes oleks nõus meid sponsoreerima, et osta värve ja muud

vajalikku, siis oleme juba ette tänulikud.

Plaane on teisigi, mida soovime vallas korda saata.

Laura Jõe,

Tõstamaa noortevolikogu liige

Vallapäevadele andsid hoo sisse hariduselu pidustused. Palju rõõmsaid kohtumisi ja mälestuste heietamist. Särtsakas piduõhtu kestis ligi hommikuni. Eks ta andis tunda turuhommikulgi. Sedakorda oli kohalikke toidupakkujaid väga napilt. Kuulsad Maie lihapirukad hingati mõne minutiga ära. Ega ilu ei panda padaje ja nõnda olid naabervalla vallavane-
ma imeilusad floksid väga kuum kaup. Meega oli tänavu mees-
tel kitsas käes, aga humalarüübet leidis omajagu. Kõige roh-
kem said lustida lapsed, teatrit teha, ronida ja turnida.

Kultuurimajas pakutav teatrikunst tekitas korralikud järjekor-
rad, aga teater käis ka puhvetis. Ja kes tänavusuist hitti, sardel-
li hapukapsaga pluss ekloor kohvi ja konjakiga, ei maitsenud,
see peab aasta pärast viivitamatult meie suveteatrisse saabuma.
Kõik teatripuhvetid olid üliägedad ja ühel päeval võikski puhvet-
tis see õige teater käia. Tublid!

Meeste mängud toimusid tehnikulas. Sellist meeste väge
pole ammu näinud, kõigil äraseletatud näod peas. Suured masi-
nad mürrasid ja kõik muudkui vaatasid ja imestasid. Suveniiriks
jagati kõigile lahkesti suitsutamislaustu. Jällegi tore äriidee, kena
pakend ja suvi võib taas saabuda. Sapakapuhveti perenaised
vabastati ülimaltsvatest kookidest ja pirukatest kiiresti.

Pidupäeval käib maiustamine asja juurde. Vahelduseks võiks-
ki vallapäevad meeste korraldada olla. Igatahes oli tore olemine
ja olgu ikka ka tuleval aastal tulemine!

Kastnas meenutati kooli ja avati sadam

Estimaal on palju väikekooli, mis on olude sunnil varem või hiljem suletud. Üks neist oli Kastna Algkool, mille tegevusaastad olid 1896 – 1970.

Reedel, 9. augustil lõuna paiku kogunes Kastna vanasse rahvamajja 32 algkooli endist õpilast, õpetajat ja kümme-kond külalist. Praegu on maja remonditud ja seda kasutatakse külakeskuseks. Osalejate jaoks olid üles pandud mitmes ruumis fotod, mis kajastasid koolielu ja õpilasi kooli 74 tegevusaasta jooksul ning käsitöönäitus. Kõigi rõõmuks olid kohale tulnud viimased Kastna Algkooli juhatajad Aino Miido, Eldi Taidla ja Efeeline Liiv. Taaskohtumine oli meeleolukas. Istuti ühises peolauas, mille katsid seltsi liikmed ja kokkutulnud kaasa toodud küpsetistega.

Peo avas Karin Miidu südameliku sõnavõtuga. Keily laulud ning noort õpetajat kehastanud Loret soojendasid kõigi kukkutulnute südameid. Mul-

jeid ja mälestusi meenutades möödus aeg kiiresti. Kokkuteleku lõppedes otsustati mõne aasta pärast uuesti kohtuda ja muuta see traditsiooniks. Vana koolimaja aga aina ootab ja loodab, et kord tuleb keegi hea hing ning päästab ta lõplikult kokkukukkumisest.

Pühapäeval, 11. augusti hommikul olid Kastna küla teed täis ruttavaid inimesi suunaga Kastna randa sadama avamisele. Kes läks jalgsi, kes jalgrataga või autoga. Kohale jõudsid ka jalgrattamatkast osalejad. Külaseltsi ettevõtmisel ootas kohaletulnuid meeleolukas

mereetendus, millest ei puudunud ka Neptun ja Näkid. Kaldal ootas kõiki merepeole kohane suupiste- ja tordilaud eri mekki jookidega. Vallavanema kõne ja pillimehe tantsumüüsid tõstsid tuju. Tore üri-

tus oli. Tahaksin soovida Kastna külaseltsi liikmetele huvitavaid ideid ja toreid üritusi, et hoida seda, mis on alles jäänud.

Maimu Juhkam,

Kastna Algkooli endine õpilane ja õpetaja

Projektitöö Seliste meierei sepikoja arenduseks

□ Sel suvel teostas MTÜ Tõstamaa Kodukant Seliste meierei sepikojas kaks projekti, mille eesmärkideks oli sepikoja tegevusvõimekuse tõstmine ning teiseks eesmärgiks sepikoja elektrisüsteemi uuendamine.

Vastavalt eesmärkidele viidigi sepikojas läbi koolitus „Sepislikud ühendused“, mis oli jätkuks aasta varem toimunud sepatöö algkursusele. Jätkukoolitusel osales viis õppurit, kes olid varem juba baas-teadmised saanud ning omandasid sepp Gunnar Varesse käe all uusi oskuseid.

Läbiviidud kursusele lisandus tegevusena ka sepatöö

näidisüritus, mis toimus Tõstamaa vallapäevade aegu ehk 10. augusti ennelõunal kell 10.00 – 12.00.

Näidisüritusel tutvustasid koolitusel osalenud ning õpetaja Gunnar Vares huvilistele sepikoda ning seda mida seal ka teha saab.

Teine sepikojas teostatud projekt hõlmas sealse elektrisüsteemi uuendamist ehk siis vahetati välja elektrikiip, valgustid, elektrijuhtmed. Nüüd on sepikojas võimalik töötada turvaliselt ja hea valgusega.

Mõlemaid projekte toetas Pärnumaa Kohaliku Omaalgatuse Programm.

Liina Käär projektijuht

Jaaguranda külastas kuulus šamaan

Augustis külastas Jaaguranda ja jagas pühendunud huvilistele oma õpetust maailmas hinnatud ja tunnustatud Argentiina šamaan Carlos.

Mina olen senini leidnud oma vaimseid õpetajaid ja teejuhte vaid raamatute kaudu. Nooruses olin vaimustuses Don Carlos Castaneda õpetustest ja praegu OSHO filosoofiast. Seda enam oli argentiina šamaan Carlosega kohtumine minu elu suurspüha, umbes nagu esimene koolipäev, ainult et mina ei läinud mitte kooli õppima, vaid õpetaja tuli minu juurde koju. Ja tuligi justkui selle pärast, et tundis läheadalt mõlemat minu vaimset raamatuõpetajat.

Šamaani enda elu üks pöördpunktidest oli hetk, mil ta istus 23-aastaselt oma isa surivoodi kõrval: "Carlos, ära raiska aega, aega on vähe. Ära unista elamisest, vaid ela ja järgi oma südamehäälet!" Peale seda mõistis Carlos, et elu on alati täis valikuid ja on neid

Jaak Tomson ja šamaan Carlos Samayu: "mägi tuli Muhamedi juurde".

valikuid ka teinud.

Kui sul on soov rohkem teada saada šamaan Carlosest, on sul võimalus R2 arhiivist järelkuulata 22. augusti 2010 a. saadet "Haloo, Kosmos", mil saatejuhi Ingrid Peeki külaliseks oli Carlos: heli.er.ee/helid/804772.mp3.

Jaak Tomson

Pirita kloostri nunnad tegid huvireisi Manijale. Paadimeestele veidi ootamatult rääkisid kõik selges eesti keeles. Nauditi loodust, käidi ujumas ning sõlmiti sõprust koerte ja lammastega. Nunnad olid üliõnnelikud, et nii kauni paiga leidsid.

Eevi Tigane lugus luulet

□ Vallapäevade raames oli Tõstamaa raamatukogus õdus loominguline hommikupoolik.

Oma luulepõimiku esitas „Luulekevad ’83“ laureaat Eevi Tigane, kes asus Tõstamaale elama aasta tagasi. Kuulamas oli ligi paarkümmend inimest.

Uued raamatud Tõstamaa raamatukogus:

Barnden, B „75 heegeldatud lillemotiivi“
 Mitchell, K „Helmesehted“
 Soosaar, V „Kõitev kõitmine: neli lihtsat kõitmistehnikat“
 Lihula lilltikand ja meistrid“
 Lemetti, P „Kanapidaja käsiraamat“
 Karjus, I „Metsamoori suur ravimtaimeraamat“
 Annuk, T „Koduaia taimetohter“
 Gilliland, B „Ajaloos 100 suurkuju: inimesed, kes kujundasid tänapäeva maailma“
 Douglas, M „Bella võimatu ülemus“
 Paukson, E „Pauksoni astroloogiline abimees 2014“
 „Eesti. Arve ja fakte 2013“
 Kareva, D „Elutants“
 Paul, T „Hahitunud hingede aeg: mõtisklusi Maalehes aastatest 2000-2009“
 Knopp, G „Hitleri naised ja Marlene“
 Howard, L „Hädavaled võrgus“
 Banks, M „Kaotatud kallima südamed“
 Petrone, E „Kas süda on ümmargune? 2. osa“
 Mallery, S „Kolm öde: Blackberry saare romaan. 2. raamat“
 Scott, B „Kuidas edukalt pattu teha. Triloogia 3. raamat“
 Mänd, H „Kurereha: kirjanduslikud memuaarid.“
 Matthews, A „Kuula oma südame häälet“
 Stacey, S „Kõik, mida ta eales vajab. Triloogia 1. raamat“
 „Laululust [Noot] 16“
 King, S „Lemmikloomasurnuaid“
 Stoppard, T „Lord Malquist ja mister Moon“
 Runnel, H „Maakoore pehmene-mine“
 Tšetõrkin, I „Minu Amazonas : jõkke pissimine keelatud“
 Dennis, K „Minu Las Vegas : tõsise luuhakatiinulugu“
 Mihkelson, T „Muinasjutulised mänguasjad: 24 heegeldatud nukku ja looma“
 Mankell, H „Murelik mees“
 Kaarma, N „Nadja Viinis: koogid ja elamused“
 Logan, N „Ootamatu merehädaline“
 Rowling, J. K „Ootamatu võimatus“
 Stout, R „Perekondlik asi“
 Tangsoo, J „Peremehed“
 Kull, Martin S „Puhake, paremad pojad. IV osa“

Roth, Hans „Põrgu idarindel: Saksa tankitõrjeväelase päevikud idarindelt 1941-1943“
 Jõerüüt, J „Raisakullid“
 Valder, Ü „Rasputin ja Severjanin“
 Abercrombie, J „Raud ise: Esimese seaduse triloogia. 1. osa“
 Gulik, Robert van „Remmelgamuster“
 Hislop, V „Saar“
 Willett, M „Sellised me olime“
 Deida, D „Sellised need mehed ongi“
 Luhaäär, I „Seniavaldamata intervjuu Gunnar Aarmaga“
 Einhorn, L „Siri“
 Gaston, D „Skandaalikeerisesse sündinud“
 Soonik, M „Särasilmselt“
 Heyer, G „Süütu talleke“
 Tomasson, K „Tegusad templid“
 Lust, K „Tervist, proua president! Evelyn Ilvese tee Kadriorgu“
 Helme, P „Tuleviku mäletajad. I osa, Sofia“
 Laamann Kalbus, E „Tõde ei põle tuleski: Artur Sirgu lugu“
 Sauter, P „Ujuv mägi: vanade laste raamat“
 Delinsky, B „Unistus saab ilmsiks“
 Burnside, J „Uppumiste suvi“
 Made, T „Valitsejate vastu“
 Sund, E A „Varesetüdruk: triloogia Victoria Bergmani nõrkus“
 Pöder, R „Voor“
 Stross, C „Vürstkaupmehed. Esimehe raamat, Pereäri“
 Stross, C „Vürstkaupmehed. Teine raamat, Peidus perekond“
 Lember, I „Õde Veera“
 Yates, R „Õed Grimesid“
 Kaldmaa, K „Õnn on otsuse küsimus, ehk, Need asjad, mida üks ema oma tütrele õpetada ei jõudnud“
 Morris, R „Õnnistatud elu“
 Kinney, Je „Ühe äpard päevik : südasuvi“
 Hergé „Üksarviku saladus“
 Widmark, M „Tsirkuse mõistus“
 Wildmark, M „Teemandimõistus“
 Hergé „Punase aare“
 Disney Enterprises „Kollide ülikool: filmiraamat“
 Tomusk, I „Mauno saladuslik kadumine: väga kriminaalne lugu“
 Olsson, S „Bert ja küberflirt“
 Kunnas, M „Aarete saar: Robert Louis Stevenson klassika teos Kunnase moodi“
 „Eesti loomajuttude ja -salmide kuldraamat“

Tore on aidata!

□ Sõprade klubi „Sõprus“ on juba kolmel aastal korraldanud võistlusi/autopesu Tõstamaa vallapäevade laupäevasel laadahommikul. Saadud raha läheb heategevuseks mõnele valla asutusele - kaks aastat oleme saadud rahaga toetanud Tõstamaa lasteaeda. Sel aastal otsustasime toetada Tõstamaa noortekeskust.

Oleme noored Tõstamaa valla elanikud, kes hoolivad oma vallast ja ei mõtle ainult iseenda peale. Vanadest aegadest on jäänud meie klubi nimeks „Sõprus“.

Tõstamaa vallapäevade laadahommikul korraldasime taas ühe lõbusa mängu „Pall auku“, mida iga soovija 1 euro eest proovida sai. Mängu eesmärk oli 3 kerget palli saalihokikepi abil torusse saada, mida rohkem palle torusse läks, seda vägevam oli auhind. Tänu paljudele sponsoritele oli meie auhinnafond võimas – alates pastakatest kuni tulekustutustekini. Siinkohal soovimegi tänada oma sponsoreid: Maris Adler, Cotte Maja, IRL, Karmoon OÜ, Lääne Päästkeskus, Malev, Mertex Mets OÜ, Politsei, Saulepi kohvik, Tõstamaa ilusalong, Tõstamaa raamatukogu, Wendre, Kalle Kask, Karoliine Kask, Kätlin Kask, Egle Leetmaa, Elis Leetmaa, Erika Leetmaa, Ere Paala, Elo Pulk, Marge Päästel, Valvo Volgerad.

Kokku teenisime 130 eurot, mis on 90 eurot vähem, kui eelmisel aastal. Sel aastal oli laadahommikul ka vähem rahvast. Auhindu jäi üle küllaga, mis tähendab seda, et järgmisel aastal oleme kindlasti kohal, võib-olla isegi Tõstamaa jõululaadal.

Igatahes, kui näete silti, et kogu tulu läheb heategevuseks, siis tule ja anna oma panus. Täname juba ette!

Klubi „Sõprus“

Soovitusi metsateele

Käes on sügise alguse ja metsas-rabas ootavad korjamist marjad ning seemned.

Loodetavasti paneb viimasel ajal sadanud vihm ja soojad ilmad seemned kasvama. Et seemned ja marjad metsast sekeldusteta purki saaks, annan metsateele kaasa mõningad soovitused.

▶ Anna oma metsaminekust teada lähedastele või naabritele, ütle ka piirkond, kuhu kavatsed minna ja mis ajaks peaksid kindlasti tagasi olema. Kui oled koju jõudnud, anna sellestki märku.

▶ Võimalusel mine metsa koos kaaslastega, ning metsas liiguge üksteisest nägemis- või kuulmiskaugusel.

▶ Võta metsa kaasa maksimaalselt täis laetud mobiiltelefon ja metsas olles ära sellega ilma erilise põhjuseta pikalt räägi - nii säilitad aku töövõimelisena, et vajadusel otsijatega suhelda.

▶ Riietu erksavärviliselt ja vastavalt ilmastikule. Riiete peal kanna helkurribadega neonvesti, et olla kaaslastele ja vajaduse korral otsijatele paremini nähtav.

▶ Pane kindlasti taskusse veidi süüa ja juua, sest ilma vedelikuta metsas kaua vastu ei pea. Energia saamiseks eelista magusamaid jooke.

▶ Võta kaasa igapäevasel tarvitatavad ravimid.

▶ Kaasa võta ka vile ja taskulamp. Saad kaaslastele või

otsijatele endast märku anda. Vile kostab kaugemale, kui hõiked. Taskulamp võiks olla väikeste mõõtmetega, kindlasti pane taskulampi uued patareid.

▶ Võta kaasa tikud või tulemasin, et vajaduse korral enda soojendamiseks või märguandmiseks lõket teha.

▶ Metsas liikudes ära käi nina koguaeg maas, vaid jälgi ka ümbrust ja jäta meelde olulised märgid: tee, siht, kraav, oja jms.

▶ Metsast hakka välja tulema tükk aega enne hämaruse ja väsimuse saabumist.

▶ Eksides säilita rahu ja mõtle läbi tulnud teekond ning meeldejäetud olulised märgid.

▶ Kuulata ümbruskonna hääli – koerad, koduloomad ja sõidukid annavad märku, et läheduses on inimtegevus ja võib abi saada.

▶ Kui see ei aita, siis ära viivita asjatult ja helista politsei lühinumbril 110. Kirjelda võimalikult täpselt metsamineku kohta ja aega ning kuula tähelepanelikult politseiniku nõuandeid.

▶ Kui jõuad välja mõnele teele, siis ära pööra enam metsa tagasi, vaid liigu edasi mööda teed.

▶ Kui oled leidnud kodutee omal jõul, siis teata sellest kindlasti ka otsijatele, et nad asjatult sinu pärast ei muretseks.

Lõpetuseks üks isiklikult

läbielatud "eksimise" lugu. Olin umbes 10-11aastane, kui kampaania käigus oli talvel tarvis korjata männikäbisid ja need kooli viia. Käbijahile otsustasime emaga minna kodulähedasse metsatukka, mis asub Varblasse viiva maantee ja mere vahel. Lisan seda, et maanteest mereni on umbes 400-500 meetrit ja ema oli läbi sellesama metsatuka käinud mereäärde lapsepõlvest saadik. Hakkas juba hämarduma ja meie olime jõudnud metsaservale. Ees paistis lage ja lumine ala.

Millegipärast sattus ema seda lagedat ala nähes segadusse ja ei osanud enam kuhugi minna. Üritasin emale seletada, et see on meri, mis ees paistab. Ema vastu, et see ei saa meri olla, meri on hoopis teise koha peal ja ei näe hoopiski selline välja. Seletasin, et meri on jääs ja lumi peale sadanud. Siis kostus maanteelt automürinat. Ütlesin, et kuula, Vaiste poolt tuleb auto. Ka sellepeale arvas ema, et tee ei saa seal olla ja see ei ole auto mürin. Läks pisut aega, enne kui emagi sai aru, kus me asume. Seetõttu ongi oluline jälgida pidevalt ümbrust ja mõelda, kuskohas ma parasjagu selles konkreetses metsatukas asun.

Ole rahulik, mõtle, kuula, vaata päikest ja kellaaega ja jõuadki täis korviga kenasti koju!

Signe Laasi, piirkonnapolitseinik

TÕSTAMAA JÄÄTMEPUNKT LÄHEB TALVEAJALE

Tõstamaa jäätmepunkt on tänavu 12. oktoobril viimast korda regulaarselt avatud.

Edaspidi saab oma jäätmeid ära anda sellest telefoni teel ette teatades.

Telefon 522 3024, Kalev Martson.

Hoiame koduvalla puhtana!

Mertex Mets OÜ ostab **metsakinnistuid, võsa, metsamaterjali ja võsaraieõigust.**

Teenusena osutame **metsaraiet ja metsamaterjali väljavedu.**

Indrek Meras 527 8767

HUVIRINGID TÕSTAMAA RAHVAMAJAS:

Segarahvatantsurühm Viies Ratas – juhendaja Pilvi Kase
Näitetrupp – juhendaja Külli Janson

Laste ja noorte muusikastudio (*klaveri ja kitarr algõpetus, hääleseade ning bändikool*), juhendaja Önnela Lees.
Esimene kohtumine 23. septembril kell 13-17

Vokaalansambel Reedene Rõõm – juhendaja Önnela Lees.
Esimene kohtumine 4. oktoobril kell 19

Folkloorirühm Vokiratas – juhendaja Önnela Lees.
Esimene kohtumine 7. oktoobril kell 11

Eakate klubi – eestvedaja Lya Vesik.
Esimene kohtumine Cotze Majas 26. oktoobril kell 12

OMAALGATUSLIKUD HUVIRINGID:

Väikelaste mänguring (2.-4.a.) – eestvedaja Jaanika Soosaar.
Esimene kohtumine 10. oktoobril kell 17

Lapitööring – eestvedaja Pille Martson.
Esimene kohtumine 13. oktoobril kell 11

Infot küsi Önnelalt tel. 523 6350, onnela@tostamaa.ee

HUVIRINGID TÕHELA RAHVAMAJAS:

Kodulooring – juhendaja Silvi Rand.
Esimene kohtumine 1. oktoobril kell 12

Lastering – juhendaja Birgit Pere.
Esimene kohtumine 3. oktoobril kell 17

Infot küsi Birgitilt tel. 507 6571, birgit.pere@gmail.com

Uued huvilised on oodatud!

Silmarõõm

pakub reedel, 27. septembril kell 10
Tõstamaa rahvamajas võimalust kontrollida
nägemisteravust ja tellida vastavalt sellele prille.

Nägemisteravuse kontroll maksab 6€.

Prillitellijale on kontroll TASUTA.

Võimalus mõõta silmarõhku.

Vastuvõtule on soovitatav ette registreerimine.

PAKUME PRILLIRAAMID: plastikraamid alates 15.90€
metallraamid alates 54.90€

PRILLIKLAASID: mineraalklaasid alates 26.90€
plastikklaasid kõvapinnaga alates 26.90€
plastikklaasid arvutikaitsega alates 39.90€
õhendatud plastikklaasid alates 59.90€
bifokaalsed prilliklaasid alates 54.90€

Pensionäridele prillide tellimisel hinnasoodustus -10%

Prillid saadame kahe nädala jooksul posti teel.
Postikulu maksame meie.

Info ja registreerimine telefonil 521 9014

KUHU MINNA

21. septembril kell 13 Maria Talus OKTOOVERVEST.

Esinevad Piccolo Folk, Bierbrauchen und Bratwurst
Blechblaser ja Kukerpillid. Tõuloomade näitus.

Pääse 5 eur

28. septembril kell 18 Tõstamaa rahvamajas RAHVUSVAHELISE EAKATE PÄEVA TÄHISTAMINE.

Üllatuskülalised ja teelaud

28. septembril kell 20 Tõstamaa rahvamajas Tornimäe näiteseltsi etendus "Abruka Malli"

(J. Tuuliku "Meretagune asi" ainetel).

Osades: Inga Leis, Helle Maidla, Lea Peet, Aaser
Nenn, Hando Oll, Rait Goidin, Liina Luik, Urve Sepp,
Lilli Lootus, Helje Basihhina, Ivar Viil, Anne Kallus ja
Aili Juhkam.

Pilet 3 eur, õpilastele 2 eur

XXX

LAUPÄEVAL, 19. OKTOOBRI

TÕSTAMAA JOOKS

START 14.30 kooli juurest, raja pikkus 7500 m,
kirjapanek alates **13.30** OSAVÕTUMAKS 2 EUR

Arvestus veteranide (NVI 1978-1958, NVII alates 1957,
MVI 1973-1953, MVII alates 1952), täiskasvanute
(N 1979-95, M 1974-95), A (1996-97), B (1998-99),
C (2000-2001), D (2002-2003) vanuseklassides

LASTEJOOKS

(alates 4. eluaastast, 2003 ja hiljem sündinutele)

START 14.15, raja pikkus 700 m OSAVÕTUMAKSUTA

SÜGISKÕND

START 14.30, raja pikkus 7500 m

SAUN, AUHINNAD PARIMATELE, LOOSIAUHINNAD

TULE OSALEMA!

Õnnitleme uusi vallakodanikke ja nende vanemaid!

15. juulil 2013 sündis *Arthur Tuisk*

25. juulil 2013 sündis *Gretheliis Kingo*

04. juulil 2013 sündis *Erika Sahtel*

Augustikuu juubilarid

NAIMA RIIS 88
JAKOB SUTT 86
INGRID TAAL 84
UUDU KIIRATS 83
EFELINE LIIV 82
LIIVI PULK 81
EIMAR RAND 81

MARIA PÕLTSAM 80
MÄRT JANSON 77
AIMA NURM 76
ÕIE JAANSOO 75
TIIU AASAMETS 75
AIMI PULK 75
JAAN LEAS 75

ELVI JÕGI 74
ARDA TÕNISMAA 73
HELJU JÜRGENS 72
VELLI RIIS 71
HELVE ADAMS 70
LEIDA LEERIMA 70
HELJU VESIK 65

Tulge ratsutama!

Maria talus on võimalik korraldada ratsutamisõpetust nii lastele kui suurtele. Neile aga, kes juba oskavad, pakume ratsamatkasid talu lähiumbruses. Talu asub Pärnumaal looduslikult väga kaunis kohas. Matkal on kaasas koolitatud matkasaatja, kes juhatab ratsutajaid mööda kauneid metsateid ja näitab ümberkaudseid vaatamisväärsusi.

Ratsutamisõpetus või ratsutamine platsil ja maastikul **15 €** tund

Vankri- ja reesõit **30 €** tund

Sisemaneež 22 x 48 m

Maria RATSAKESKUS

Hinnad kuni suvi 2014 treeninguteks kuumaksetega:

1 kord nädalas	32 € / kuu (4 ratsutamistundi)
2 korda nädalas	56 € / kuu (8 ratsutamistundi)
3 korda nädalas	72 € / kuu (12 ratsutamistundi)

Kõpu küla, Tõstamaa vald, Pärnumaa | Tel +372 523 6066, +372 447 4558 | info@maria.ee

**HEINO
KÕRVEMAA**

26.11.1937 – 09.08.2013

Tõstamaa Keskkool kuulutab välja konkursi alljärgnevatele ametikohtadele:

0,8 ÕPILASKODU KOKK
(tööle asumine 17.09.2013)

1,0 ÕPILASKODU ÕÖKASVATAJA
(tööle asumine 30.09.2013)

EELDAME: head suhtlemisoskust, positiivset meelelaadi.

Konkursil osalemiseks palume saata avaldus ja CV
e-postile toomas.mitt@tostamaa.ee või ümbrikuga: Kalli mnt 13 Tõstamaa
88101, märgusõna "konkurss". Lisainfo: 526 1935